

hlásil za přípustné zabavení příplatků, které mimo pensijní důchod vyplácí bývalý zaměstnavatel z důvodů soukromoprávních. Pensijní ústav průmyslu cukrovarnického v P. jest ovšem příplatkovým ústavem podle § 119 zák. o pens. poj. č. 26/1929 Sb. z. a n., avšak požitky, jež pojištěnci přísluší, nespočívají na soukromoprávním základu. Dotčený ústav má povahu veřejnoprávní, jak z ustanovení §§ 119, 120 řeč. zák. plyne, a právní poměr pojištěnce vůči němu jest upraven přímo uvedeným zákonem. Platí o něm tudíž předpis § 46 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. Poněvadž vymáhaná pohledávka není pohledávkou privilegovanou ve smyslu právě dotčeného předpisu, není exekuce na pensijní důchod právně možná.

Nejvyšší soud vyhověv částečně dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky, povolil exekuci zabavením a prikázáním jedné třetiny pohledávky uvedené v exekučním návrhu s omezením, že povinnému musí z této pohledávky za poddlužníkem Pensijním ústavem pro průmysl cukrovarnický v P. jakožto ústavem příplatkovým podle § 119 dotčeného zák. s připočtením k ní pensijního důchodu povinného, na který má nárok podle zákona, zůstatí volným 4.000 Kč ročně.

D ů v o d y:

§ 46 zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. se vztahuje jako předpis výjimečný zřejmě jen na nároky z á k o n n é, nevztahuje se však na příplatky, které poskytují příplatkové ústavy zřízené podle §§ 119 až 120 téhož zákona. Příplatky, které vyplácí příplatkový ústav podle § 119 téhož zákona zaměstnanci k jeho pensijnímu důchodu, na který má nárok podle zákona, jest pokládati za v ý s l u ž n é ve smyslu § 2, odst. 1, zák. č. 314/1920 Sb. z. a n., podle něhož však lze povolití exekuci toliko do jedné třetiny výslužného, a dlužníku musí zůstatí volných 4.000 Kč ročně. Při výpočtu tohoto existenčního minima 4.000 Kč ročně u dlužníka v této exekuci jest ovšem k pohledávce příplatků k pensijnímu důchodu připočísti i tento pensijní důchod sám, neboť dlužník nemá nárok, aby požíval jak existenčního minima podle § 2, odst. 1, zák. č. 314/1920 Sb. z. a n., tak i pensijního důchodu podle § 46 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. nezabavitelného, a aby tak měl ve skutečnosti dvě existenční minima (srv. rozh. č. 12109, 15055, 15153 Sb. n. s.). Bylo tudíž podle dotčeného zákonného ustanovení povolití žádanou exekuci v rozsahu ve výroku uvedeném a potud dovolacímu rekursu vyhověti a napadené usnesení změnití, kdežto jinak bylo dovolací rekurs zamítnoutí.

Čís. 16401.

K výkladu § 1309 obč. zák.

Povinnost dozoru na manželské děti náleží oběma rodičům společně a nedílně (§§ 139, 141 obč. zák.) a každý z nich je k dozoru samostatně povinen a oprávněn tak, že v nepřítomnosti jednoho z nich

náleží dozor druhému, a není potřebí — nejde-li snad o nespolehlivost manželky —, aby jí manžel dával zvláštní pokyny v příčině výkonu dozoru. Za nezdatnost (§ 1315 obč. zák.) manželky při výkonu dozoru manžel neodpovídá.

(Rozh. ze dne 19. října 1937, Rv I 946/36.)

Žalobkyně nezl. Božena U. (9letá) se na žalovaných Aloisu a Marii K-ových domáhá zaplacení 9.750 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody, tvrdíc, že oba žalovaní zanedbali dne 16. června 1932 dozor na svou 2½letou dceru Květu K., která si při návštěvě žalobkyně v domácnosti žalovaných hrála v přítomnosti své matky žalované Marie K. s nůžkami, které jí sama matka dala do rukou a jež žalovaný Alois K. opominul odstraniti, a že při hře náhle učinila prudký pohyb, při čemž žalobkyni bodla nůžkami do pravého oka. Nižší soudy uznaly žalobní nárok důvodem po právu jen stran žalované Marie K., kdežto stran žalovaného Aloise K. neuznaly žalobní nárok důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Mylné právní posouzení shledává žalobkyně v tom, že podle ustanovení třetí hlavy obč. zák. jest péče o děti svěřena rodičům, a to jak po stránce výchovy, tak výživy (§ 139 obč. zák.), takže nelze jednotlivé složky této rodičovské péče odlišovati a navzájem vylučovati, a že jest samozřejmou povinností obou rodičů, aby ve všech směrech podle svých sil dostáli péči uložené jim zákonem. To, že žalovaný nebyl doma (že by byl za výdělkem, nebylo ani zjištěno), nemůže prý ho jako otce zbaviti povinnosti, aby před svým odchodem neučinil vše v zájmu bezpečného opatrování svého dítěte, zejména když sám doznal, že před svým odchodem z domu nenařídil ani neodklidil špičaté předměty, a když ani nebylo tvrzeno, že by byl zakázal vstup cizím dětem do svého domu. Podle názoru odvolacího soudu posoudil však soud první stolice souzenou věc stran žalovaného správně po právní stránce a odvolací soud neshledal důvodu, proč by se měl odchýliti od právního posouzení prvního soudu. Prvý soud zjistil, že žalovaný byl v době nehody mimo dům — nerozhoduje, zda dlel mimo dům za výdělkem, či za jiným účelem —, dále že svěřil dozor na svou 2½letou dceru nezl. Květu K. své manželce Marii K. Tím i podle názoru odvolacího soudu učinil plně zadost své povinnosti postarati se o bezpečné opatření svého dítěte a nelze od něho podle zákona spravedlivě žádati, aby při každém svém odchodu stále opakoval a nařizoval své dospělé a normálním rozumem obdařené manželce, aby odklidila špičaté předměty z dosahu dítěte a aby nedovolila přístup cizím dětem do domu. Takový požadavek nemá oporu v zákoně a ostatně nelze jej ani provésti, neboť všechny špičaté předměty nelze odstraniti, a také by nebylo rozumné, ani proveditelné zakazovati přístup cizím dětem do domu. Není tedy odvolání odůvodněno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně.

D ů v o d y:

Otázku, zda a pokud i žalovaný Alois K. odpovídá za tělesné poškození, způsobené jeho nedospělou dcerou žalobkyni, lze v souzené věci posouditi jedině s hlediska § 1309 obč. zák., který ovšem předpokládá, že jmenovanému lze přičísti nějaké zaviněné opominutí, týkající se svěřeného mu dohledu nad dítětem. V té příčině však schvaluje nejvyšší soud plně stanovisko odvolacího soudu. Dohled na děti jest podle § 139 obč. zák. v mezích práv a povinností tam uvedených svěřen oběma rodičům, a to, jak dovolání správně poukazuje, společně a nedílně, leč z toho nelze dovoditi nic více, než že každý z obou rodičů jest k jeho výkonu v celém jeho rozsahu s a m o s t a t n ě oprávněn i povinen, že práva i povinnosti obou rodičů jsou si zde rovnocenné a že dostačuje tedy, vykonává-li je jeden z nich. Není tudíž tento dohled na matku dítěte přenesen otcem, jak zřejmě předpokládá dovolatelka, nýbrž dotčená povinnost tkví přímo v zákoně, ba z ustanovení § 141, druhé věty (péče o tělesnou výchovu), lze dokonce vyvoditi jakési přednostní právo a pochopitelně i odpovídající povinnost matky k doзору, což odpovídá i požadavkům skutečného života, kde otec je zpravidla převážnou část dne vázán svým povoláním, jež mu umožňuje plniti jeho stěžejní zákonnou povinnost k rodině, t. j. povinnost vyživovací. Z toho však plyne nutně, že žalovaný Alois K. nezanedbal žádnou zvláštní jemu uloženou povinnost ani péči o dohled na dítě tím, že se rozhodujícího dne ze svého bytu vzdálil za jakýmkoliv účelem; dostačuje, že dítě zůstalo pod dohledem matky, která za dohled odpovídá samostatně. Že by snad byla v té příčině nespolehlivá při takovémto dohledu, žalobkyně před procesním soudem netvrdila ani neprokázala, a nebylo zde proto ani důvodu k tomu, aby snad žalovaný dával své manželce nějaké pokyny, týkající se tohoto dohledu. Avšak žalovaného Aloise K. nelze činiti odpovědná za nehodu ani proto, že se manželka ukázala snad hledíc na svěřený jí dozor osobou nezdatnou, neboť za manželku, které jest tato povinnost uložena přímo zákonem a nikoliv přenesena jíř samým, podle zákona neodpovídá. Rozhodnutí Gl. U. n. ř. č. 5042, na které dovolání poukazuje, se na souzený případ nehodí, neboť nehledě na to, že tam nešlo ani o závazek podle § 1309 obč. zák., shledáno tam nedílné zavinění obou manželů v tom, že vědomě ponechali svému nedospělému synu držbu t. zv. »vzduchovky«, kdežto v souzeném případě žalovaný Alois K. ani nevěděl o protiprávním jednání své manželky, která dala dítěti nůžky do rukou.

Čís. 16402.

K výkladu § 12, odst. 2 a 3, vládn. nař. č. 107/1932 Sb. z. a n. o jízdě motorovými vozidly.

Nemá-li řidič motorového vozidla přehled po jízdni dráze, musí voliti takovou rychlost, při které je za všech okolností pánem rychlosti, t. j. musí míti možnost, aby mohl okamžitým jejím omezením čeliti